

Projekt z 29 grudnia 2010 r.

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ¹⁾**

z dnia 2011 r.

w sprawie standardu podstawowych usług świadczonych przez specjalistyczne ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, kwalifikacji osób zatrudnionych w tych ośrodkach, a także szczegółowych kierunków prowadzenia oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych oraz kwalifikacji osób mogących takie oddziaływanie prowadzić

Na podstawie art. 5 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493, z 2009 r. Nr 206, poz. 1589 oraz z 2010 r. Nr 28 poz. 146 i Nr 125, poz. 842), zarządza się, co następuje:

§ 1.

Rozporządzenie określa:

- 1) standard podstawowych usług świadczonych przez specjalistyczne ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie;
- 2) kwalifikacje osób zatrudnionych w specjalistycznych ośrodkach wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie;
- 3) szczegółowe kierunki prowadzenia oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie;
- 4) kwalifikacje osób prowadzących oddziaływanie korekcyjno – edukacyjne.

§ 2.

1. Standard podstawowych usług świadczonych przez specjalistyczny ośrodek wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie w zakresie interwencyjnym obejmuje:
 - 1) zapewnienie schronienia ofierze przemocy w rodzinie oraz dzieciom pozostającym pod jej opieką, bez skierowania i bez względu na dochód, na okres do trzech miesięcy z możliwością przedłużenia w przypadkach uzasadnionych sytuacją ofiary przemocy w rodzinie;
 - 2) ochronę ofiary przemocy w rodzinie przed osobą stosującą przemoc w rodzinie;
 - 3) udzielanie natychmiastowej pomocy psychologicznej oraz zorganizowanie niezwłocznie dostępu do pomocy medycznej, w przypadku, gdy wymaga tego stan zdrowia ofiary przemocy w rodzinie;
 - 4) rozpoznanie sytuacji ofiary przemocy w rodzinie i udzielenie wszechstronnego wsparcia w przezwyciężaniu sytuacji kryzysowej, związanej z występowaniem przemocy w rodzinie.
2. Standard podstawowych usług świadczonych przez specjalistyczny ośrodek wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie w zakresie terapeutyczno-wspomagającym obejmuje:

- 1) opracowanie diagnozy rodziny;
 - 2) opracowanie indywidualnego planu pomocy ofierze przemocy w rodzinie uwzględniającego: potrzeby, cele, metody i czas pomocy;
 - 3) udzielanie poradnictwa:
 - a) medycznego,
 - b) psychologicznego,
 - c) prawnego,
 - d) socjalnego;
 - 4) prowadzenie grup wsparcia lub grup terapeutycznych dla ofiar przemocy w rodzinie;
 - 5) prowadzenie terapii indywidualnej ukierunkowanej na wsparcie ofiary przemocy w rodzinie oraz nabycie umiejętności ochrony przed osobą stosującą przemoc w rodzinie;
 - 6) zapewnienie dostępu do pomocy medycznej;
 - 7) przeprowadzenie diagnozy sytuacji dzieci i udzielanie im wsparcia i pomocy psychologicznej oraz specjalistycznej pomocy socjoterapeutycznej i terapeutycznej;
 - 8) udzielanie konsultacji wychowawczych.
3. Standard podstawowych usług świadczonych przez specjalistyczny ośrodek wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie w zakresie potrzeb bytowych obejmuje zapewnienie:
- 1) całodobowego okresowego pobytu dla nie więcej niż trzydziestu osób, jednak liczba ta może ulec zwiększeniu, zależnie od możliwości lokalowych specjalistycznego ośrodka wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie;
 - 2) pomieszczeń do spania przeznaczonych maksymalnie dla pięciu osób, z uwzględnieniem sytuacji rodzinnej ofiary przemocy w rodzinie;
 - 3) wspólnego pomieszczenia do pobytu dziennego z miejscem zabaw dla dzieci, miejsca do nauki;
 - 4) ogólnodostępnych łazienek, wyposażonych w sposób umożliwiający korzystanie zarówno przez osoby dorosłe, jak i dzieci, odpowiednio jedna łazienka na pięć osób;
 - 5) miejsca do prania i suszenia;
 - 6) ogólnodostępnej kuchni;
 - 7) wyżywienia, odzieży i obuwia;
 - 8) środków higieny osobistej i środków czystości.
4. Specjalistyczny ośrodek wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie zapewnia świadczenia, o których mowa w ust. 3 pkt 8 i 9, w sytuacji, gdy ofiara przemocy w rodzinie nie jest ich w stanie zapewnić sobie i dzieciom samodzielnie.

§ 3.

W specjalistycznym ośrodku wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie są wymagane następujące kwalifikacje na stanowisku:

- 1) psychologa - ukończone studia wyższe magisterskie na kierunku psychologia i udokumentowany co najmniej 3 letni staż pracy w instytucjach realizujących zadania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie lub posiadający zaświadczenie o ukończeniu szkoleń w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w wymiarze co najmniej 100 godzin;

- 2) pedagoga - ukończone studia wyższe magisterskie na kierunku pedagogika o specjalności pedagogika opiekuńczo – wychowawcza, pedagogika resocjalizacyjna lub studia wyższe magisterskie na jednym z kierunków: pedagogika specjalna;
- 3) pracownika socjalnego posiadającego wykształcenie średnie lub wyższe uprawniające do wykonywania zawodu pracownika socjalnego na podstawie przepisów ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2009 r. Nr 175, poz.1362 z późn. zm.²⁾) i udokumentowany co najmniej 3 letni staż pracy w instytucjach realizujących zadania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie lub zaświadczenie o ukończeniu szkoleń w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w wymiarze co najmniej 100 godzin, z tym że osoby z wykształceniem średnim muszą mieć ukończoną specjalizację zawodową w zawodzie pracownik socjalny;
- 4) terapeuty posiadającego udokumentowane przygotowanie do prowadzenia terapii o profilu niezbędnym w pracy z ofiarami przemocy w rodzinie;
- 5) lekarza, pielęgniarki lub ratownika medycznego posiadającego wykształcenie wymagane przepisami dotyczącymi zawodów medycznych;
- 6) lekarza psychiatry posiadającego specjalizację w zakresie psychiatrii;
- 7) prawnika - ukończenie studiów wyższych prawniczych.

§ 4.

W celu dostosowania zakresu pomocy do sytuacji oraz potrzeb ofiar przemocy w rodzinie specjalistyczny ośrodek wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie:

- 1) współpracuje z instytucjami zajmującymi się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie;
- 2) prowadzi działania ewaluacyjne efektów swojej działalności;
- 3) monitoruje sytuację osób przebywających w specjalistycznym ośrodku wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie przez pół roku po jego opuszczeniu;
- 4) zapewnia superwizję osobom, o których mowa w § 3 pkt 1 - 4.

§ 5.

Oddziaływania korekcyjno – edukacyjne wobec osób stosujących przemoc w rodzinie prowadzone są w celu:

- 1) powstrzymania osoby stosującej przemoc w rodzinie przed dalszym stosowaniem przemocy;
- 2) rozwijania umiejętności samokontroli i współżycia w rodzinie;
- 3) kształtowania umiejętności w zakresie wychowywania dzieci bez używania przemocy w rodzinie;
- 4) uznania przez osobę stosującą przemoc w rodzinie swojej odpowiedzialności za stosowanie przemocy;
- 5) zdobycia i podniesienia wiedzy na temat mechanizmów powstawania przemocy w rodzinie;

§ 6.

Oddziaływania korekcyjno – edukacyjne dla osób stosujących przemoc w rodzinie są kierowane w szczególności do:

- 1) osób skazanych za czyny związane ze stosowaniem przemocy w rodzinie, odbywających karę pozbawienia wolności w zakładach karnych albo wobec których sąd warunkowo zawiesił wykonanie kary, zobowiązując je do uczestnictwa w programie korekcyjno - edukacyjnym;
- 2) osób stosujących przemoc w rodzinie, które uczestniczą w terapii leczenia uzależnienia od alkoholu lub narkotyków – w tym przypadku oddziaływania korekcyjno-edukacyjne mogą stanowić uzupełnienie podstawowej terapii;
- 3) osób, które w wyniku innych okoliczności zgłoszą się do uczestnictwa w programie korekcyjno - edukacyjnym.

§ 7.

Oddziaływań korekcyjno - edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie nie prowadzi się w miejscach, w których udziela się pomocy i wsparcia ofiarom przemocy w rodzinie.

§ 8.

Przebieg i efekty oddziaływań korekcyjno - edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie objęte są działaniami monitorującymi i ewaluacyjnymi, których wyniki są wykorzystywane w pracach nad doskonaleniem i upowszechnianiem dalszych metod oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych.

§ 9.

Oddziaływania korekcyjno – edukacyjne prowadzone są przez osoby, które:

- 1) ukończyły studia wyższe magisterskie na jednym z kierunków: psychologia, pedagogika, pedagogika specjalna, nauki o rodzinie, politologia, politologia i nauki społeczne w zakresie pedagogiki opiekuńczo - wychowawczej, resocjalizacji lub pracy socjalnej, albo na innym kierunku uzupełnione studiami podyplomowymi w zakresie psychologii, pedagogiki, resocjalizacji;
- 2) posiadają zaświadczenie o ukończeniu szkoleń w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w wymiarze co najmniej 100 godzin, w tym w wymiarze 50 godzin w zakresie pracy z osobami stosującymi przemoc w rodzinie;
- 3) mają udokumentowany co najmniej 3 letni staż pracy w instytucjach realizujących zadania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

§ 10.

Osoby zatrudnione w specjalistycznych ośrodkach wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie i osoby prowadzące oddziaływania korekcyjno – edukacyjne dla sprawców przemocy w rodzinie, które w dniu wejścia w życie niniejszego rozporządzenia nie spełniają wymogów dotyczących kwalifikacji, o których mowa w § 3 pkt. 1 - 3 oraz w § 9 są obowiązane spełnić te wymogi nie później niż do dnia 31 grudnia 2015 r.

§ 11.

Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia ³⁾.

MINISTER PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ

¹⁾ Minister Pracy i Polityki Społecznej kieruje działem administracji rządowej - zabezpieczenie społeczne, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 16 listopada 2007 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Pracy i Polityki Społecznej (Dz. U. Nr 216, poz. 1598).

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2009 r. Nr 65, poz. 554, Nr 202, poz. 1551, Dz. U. Nr 157, poz. 1241, Dz. U. Nr 219, poz. 1706 i Dz. U. Nr 221, poz. 1738 i z 2010 r. Dz. U. Nr 28, poz. 146, Dz. U. Nr 40, poz. 222, Dz. U. Nr 81, poz. 527 i Dz. U. 215, poz. 842.

³⁾ Niniejsze rozporządzenie było poprzedzone rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 6 lipca 2006 r. w sprawie standardu podstawowych usług świadczonych przez specjalistyczne ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, a także szczegółowych kierunków prowadzenia oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych (Dz. U. Nr 127, poz. 890), które utraci moc z dniem 1 lutego 2011 r. na podstawie ustawy z dnia 10 czerwca 2010 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 125, poz. 842).

UZASADNIENIE

Projektowane rozporządzenie ma na celu wykonanie upoważnienia ustawowego, zawartego w art. 5 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493 z późn. zm.).

Obecnie obowiązujące rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 6 lipca 2006 r. w sprawie standardu podstawowych usług świadczonych przez specjalistyczne ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, a także szczegółowych kierunków prowadzenia oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych (Dz. U. Nr 127, poz. 890) określa jakie usługi w zakresie terapeutyczno – wspomagającym świadczą specjalistyczne ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie. Nie określa natomiast kwalifikacji osób, które mają świadczyć te usługi.

Zgodnie z upoważnieniem ustawowym w stosunku do obecnego obowiązującego aktu wykonawczego projekt został poszerzony o określenie kwalifikacji osób zatrudnionych w specjalistycznych ośrodkach wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie oraz o kwalifikacje osób, które mogą realizować oddziaływania korekcyjno – edukacyjne dla osób stosujących przemoc w rodzinie.

Podobnie jest w przepisach obecnego aktu wykonawczego w zakresie prowadzenia oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych. Przepisy rozporządzenia określają kierunki prowadzenia oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych – nie określono natomiast kwalifikacji osób prowadzących tę formę oddziaływań na sprawcę.

W związku z tym konieczne jest uzupełnienie i uregulowanie w drodze rozporządzenia kwalifikacji osób pracujących zarówno z ofiarami jak i sprawcami przemocy w rodzinie.

W obecnym stanie prawnym brakuje regulacji, która mogłyby analogicznie znaleźć zastosowanie przy tego typu ośrodkach i oddziaływaniach korekcyjno – edukacyjnych kierowanych do osób stosujących przemoc w rodzinie.

W projektowanym rozporządzeniu dokonano również zmian o charakterze porządkującym biorąc pod uwagę kilkuletnie doświadczenia funkcjonowania specjalistycznych ośrodków wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie.

I tak:

Wprowadzono zmiany dotyczące warunków, w których dzieci przebywające w ośrodku mogą odrabiać lekcje, rezygnując z regulacji obligującej ośrodek do zapewnienia oddzielnego pomieszczenia do nauki, a w to miejsce wprowadzając przepis, zgodnie z którym ośrodek zobowiązany jest do zapewnienia miejsca do nauki. Obecne brzmienie przepisu w tym zakresie wprowadzało często pewne utrudnienia i nie zapewniało warunków zbliżonych do domowych. Dzieci przebywające wraz z rodzicami w ośrodku nie muszą mieć odrębnego pomieszczenia, ale przede wszystkim muszą mieć stworzone odpowiednie warunki do nauki – dzieci mogą odrabiać lekcje np. w swoich pokojach.

Ponadto, wprowadzono przepis, który w zależności od sytuacji ofiary przemocy w rodzinie, obliguje ośrodek do zapewnienia wyżywienia, odzieży, obuwia, środków higieny osobistej i środków czystości. Osoby dotknięte przemocą w rodzinie trafiają do ośrodka w różnym stanie, są one również w różnej sytuacji majątkowej. Nie wszystkie więc, tak jak to jest w obecnej regulacji, wymagają bezwzględnego dostarczenia wyżej wymienionych artykułów pierwszej potrzeby. Dlatego też proponuje się wprowadzenie przepisu, który uzależnia dostarczenie tych artykułów tylko wtedy, gdy ofiara przemocy w rodzinie nie jest w stanie zabezpieczyć ich sobie i dzieciom samodzielnie.

Projektowane rozporządzenie wprowadza ponadto przepisy przejściowe pozwalające na uzupełnienie kwalifikacji osób, które w obecnej chwili są zatrudnione w specjalistycznych

ośrodkach wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie oraz dla osób, które prowadzą oddziaływania korekcyjno – edukacyjne, wyznaczając czas na uzupełnienie tych kwalifikacji do 31 grudnia 2015 r.

Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414, z późn. zm.), projekt rozporządzenia z chwilą przekazania tego projektu do uzgodnień międzyresortowych i konsultacji z partnerami społecznymi zostanie udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej.

Projektowana regulacja jest zgodna z prawem Unii Europejskiej.

Projekt nie podlega notyfikacji w rozumieniu przepisów dotyczących notyfikacji norm i aktów prawnych.

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

Podmioty objęte projektowaną regulacją:

Regulacje zawarte w projekcie rozporządzenia dotyczyć będą:

- ofiar przemocy w rodzinie,
- osób stosujących przemoc w rodzinie,
- samorządów powiatowych,
- specjalistycznych ośrodków wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie,
- podmiotów, które prowadzą oddziaływania korekcyjno – edukacyjne dla osób stosujących przemoc w rodzinie.

Zakres konsultacji

Projekt rozporządzenia będzie przedmiotem uzgodnień z Komisją Wspólną Rządu i Samorządu Terytorialnego.

Ponadto projekt rozporządzenia będzie przedmiotem konsultacji z następującymi partnerami społecznymi:

- a) Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych ul. Kopernika 36/40, 00-924 Warszawa
- b) Forum Związków Zawodowych,
Plac Teatralny 4, 85-069 Bydgoszcz
- c) Pracodawcy Rzeczypospolitej Polskiej,
ul. Brukselska 7, 03-973 Warszawa
- d) Polska Konfederacja Pracodawców Prywatnych Lewiatan
ul. Klonowa 6, 00-951 Warszawa
- e) Związek Rzemiosła Polskiego,
ul. Miodowa 12, 00-246 Warszawa
- f) Business Center Club – Związek Pracodawców,
Pl. Żelaznej Bramy 10, 00- 136 Warszawa
- g) Komisja Krajowa NSZZ „Solidarność”,
ul. Wały Piastowskie 24, 80 – 855 Gdańsk
- h) Rada Pomocy Społecznej

- i) Stowarzyszenie „Damy Radę”
ul. Puławska 41 lok 1, 02 – 508 Warszawa
- j) Fundacja Dzieci Niczyje
ul. Walecznych 59, 03-926 Warszawa
- k) Centrum Praw Kobiet
ul. Wilcza 60 lok. 19, 00 – 679 Warszawa
- l) Komitet Ochrony Praw Dziecka
ul. Hoża 27a lok 5, 00 – 521 Warszawa.
- m) Krajowe Centrum Kompetencji
ul. Z. Cybulskiego 3, 00 – 725 Warszawa
- n) Ogólnopolskie Pogotowie dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia”
Instytut Psychologii Zdrowia Polskiego Towarzystwa Psychologicznego
ul. Guślarska 3, 02-412 Warszawa
- o) Jego Eminencja
Wielce Błogosławiony SAWA
Metropolita Warszawski i całej Polski
Al. Solidarności 52, 03-402 Warszawa
- p) Ks. bp Jerzy Samiec
Biskup Kościoła Ewangelicko-Augsburskiego w RP
ul. Miodowa 21, 00-246 Warszawa
- r) Arcybiskup Józef Michalik
Przewodniczący Konferencji Episkopatu Polski
Skwer Ks. Kard. S. Wyszyńskiego 6, 01-015 Warszawa

Wpływ projektowanej regulacji na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego:

Projektowana regulacja nie wpłynie na sektor finansów publicznych, w tym na budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego:

Wpływ projektowanej regulacji na rynek pracy

Wprowadzenie w życie przedmiotowego rozporządzenia nie wpłynie na rynek pracy.

Wpływ projektowanej regulacji na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw

Nie przewiduje się wpływu aktu na konkurencyjność zewnętrzną i wewnętrzną gospodarki oraz na sytuację i rozwój regionów.

6. Wpływ projektowanej regulacji na sytuację i rozwój regionalny.

Nie przewiduje się wpływu projektowanej regulacji na sytuację i rozwój regionalny.